

Vergaderjaar 2013–2014

33 750 IV

Vaststelling van de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2014

Nr. 55

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 september 2014

Overeenkomstig artikel 4 lid 2 van de rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten dient het College financieel toezicht (Cft) eens per half jaar schriftelijk verantwoording af te leggen over zijn werkzaamheden door tussenkomst van mij aan de raad van Ministers van het Koninkrijk (RMR), de besturen, de beide Kamers der Staten-Generaal en beide Staten.

De bijgevoegde rapportage is op 5 september jongstleden behandeld door de RMR¹. De rapportage beslaat de periode januari tot en met juni 2014.

Algemeen

Het begrotingsjaar 2014 verloopt voor beide landen in financieel technische zin goed zo constateert het Cft. Hoewel beide landen financiële mee- en tegenvallers kennen, lijkt de begroting op dit moment ook aan het einde van dit begrotingsjaar in evenwicht te eindigen. Het is voor zowel Curaçao als Sint Maarten wel zaak enkele financiële risico's tijdig te ondervangen met maatregelen om te voorkomen dat het jaar alsnog wordt afgesloten met een tekort, aldus het Cft. Tevens dient het financieel beheer verbeterd te worden.

Het Cft heeft in juni een brief gestuurd aan beide Ministers van Financiën waarin zij aangeeft de onderhavige halfjaarrapportage door het Cft benoemde risico's en aandachtspunten te zullen meewegen bij de beoordeling van de begroting 2015.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

Hieronder wordt kort ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen en aandachtspunten per land uit de rapportage van het Cft.

Curaçao

Begin 2014 heeft het Cft geconstateerd dat is voldaan aan de onderdelen van de Aanwijzing 2012. Curaçao heeft daarmee laten zien in staat te zijn in relatief korte tijd en met soms ingrijpende maatregelen terug te keren naar evenwichtige en houdbare overheidsfinanciën.

Het begrotingsjaar 2014 kent voor Curaçao diverse tegenvallers en meevallers op onder andere de belastingontvangsten. Deze vallen zoals het er nu naar uitziet tegen elkaar weg. Indien dit gedurende het tweede half jaar van 2014 niet het geval blijkt, dan is bijsturing met maatregelen noodzakelijk. Voor de dekking van tekorten op de basis zorgverzekering zijn reeds maatregelen in voorbereiding. Deze zullen op korte termijn moeten worden ingevoerd om voldoende resultaat te boeken.

Ten behoeve van de bouw van het nieuwe ziekenhuis heeft Cft de eerste leningaanvraag ten behoeve van het nieuwe ziekenhuis ad ANG 250 mln. beoordeeld, en daarover positief geadviseerd. Deze lening is middels de lopende inschrijving van Nederland geëffectueerd. In de Halfjaarrapportage gaat het Cft uitgebreid in op de beoordeling van dit leenverzoek. Curaçao heeft deze lening op een aparte bankrekening geplaatst waarvan enkel betaling bestemd voor de bouw van het ziekenhuis kunnen worden gedaan, zodat de uitgaven op een transparante wijze te volgen zijn.

Voor 2015 en verder signaleert het Cft een risico voor de begroting van besparingsverliezen, doordat geplande bezuinigingsmaatregelen op apparaat en subsidies nog onvoldoende zijn doorgevoerd. Het financieel beheer van Curaçao is nog onder de maat. Wel is een verbeterplan opgesteld, maar dit sorteert nog onvoldoende effect getuige de vele onrechtmatigheden en onzekerheden in de (niet tijdige) jaarverslagen die zijn geconstateerd door de Algemene Rekenkamer Curaçao.

De financiële situatie van met name de drie noodlijdende overheidsvennootschappen (Dokmaatschappij, Curaçao Post en Aqualectra) blijft een punt van aandacht. Het Cft heeft nog geen plan van aanpak ontvangen van Curaçao over de wijze waarop deze bedrijven weer financieel gezond gemaakt worden. Een specifiek aandachtspunt van het Cft betreft de Isla raffinaderij (Rdk). Hoewel deze jaarlijks een behoorlijk bedrag aan dividend uitkeert aan de overheid vormt de raffinaderij een mogelijk financieel risico voor de toekomst voor het land. Afhankelijk van het te kiezen toekomstscenario zullen grote investeringen moeten plaatsvinden in de raffinaderij, aldus het Cft. In dit kader acht het Cft het onverantwoord dat RdK wordt belast met dividenduitkeringen.

Curaçao heeft inmiddels de conceptbegroting 2015 gereed en voor advies aan het Cft voorgelegd. De verwachting is daarmee dat Curaçao tijdig een vastgestelde begroting 2015 zal hebben, waarna de toetsing door het CFT zal plaats vinden.

Sint Maarten

De begrotingsuitvoering door Sint Maarten ligt grotendeels op schema en de geprognosticeerde ontvangsten liggen enkele miljoenen boven de begrote lasten. De prognose van het eindejaar resultaat op basis van de cijfers tot en met de maand mei wijst niet op een tekort.

Het Cft signaleert dat de afgelopen jaren de overheidsontvangsten niet of nauwelijks mee stijgen met de economische groei. Een mogelijke oorzaak hiervan lijkt te liggen bij de belastingdienst. Inmiddels zijn afspraken gemaakt tussen Nederland en Sint Maarten om te komen tot technische bijstand voor het verbeteren van het functioneren van de belastingdienst.

De betalingsachterstanden aan pensioenfondsen en fondsen sociale zekerheid (SZV) zijn eind 2013 opgelopen tot tenminste ANG 175 mln. Uit de meest recente uitvoeringsrapportage van Sint Maarten (augustus 2014) blijkt dat de achterstanden inmiddels zijn opgelopen tot circa ANG 240 mln. Hoewel diverse oplossingen door het fonds SZV zijn aangedragen, heeft Sint Maarten nog geen oplossing weten te realiseren. Het Cft heeft aangegeven dat deze betalingsachterstanden eind van dit jaar weggevoerd zouden moeten zijn. Dit wordt ook meegenomen in de beoordeling van de begroting 2015.

Het Cft heeft in de eerste helft van 2014 drie leningaanvragen ten behoeve van investeringen ontvangen van Sint Maarten (totaalbedrag van ANG 145,4 mln.). Deze zijn van een positief advies voorzien door het Cft. Een deel van dit bedrag is gebruikt om de liquiditeitspositie van het land te verbeteren. Ten behoeve van een structureel betere liquiditeitspositie dienen de nodige maatregelen gerealiseerd worden. Daartoe zal Sint Maarten zo spoedig mogelijk het plan van aanpak dienen te concretiseren en in uitvoering te nemen. Het Cft zal de liquiditeitspositie ook in het tweede deel van 2014 nauwgezet blijven volgen. Bij het beoordelen van de ontwerp-begroting 2015 zal het Cft nadrukkelijk terugkomen op de liquiditeitspositie.

Het financieel beheer is voornamelijk zorgwekkend op Sint Maarten, aldus het Cft. Dit blijkt onder andere uit de afkeurende oordelen van de Algemene Rekenkamer bij de jaarrekeningen. Het Verbeterplan Financieel Beheer Sint Maarten 2011–2015 wordt momenteel geactualiseerd. In de vorige halfjaarrapportage is het Cft vrij uitgebreid ingegaan op het onderwerp corporate governance. Geconstateerd wordt dat er weinig tot geen vooruitgang is geboekt in de daadwerkelijke uitvoering van de corporate governance wet- en regelgeving. Wel is er onlangs een nieuwe corporate governance council benoemd, althans drie van de beoogde vijf leden.

Bij het opstellen van de begroting 2015 is vertraging opgetreden. Reden voor de vertraging is dat enkele Ministers de begroting nog niet sluitend krijgen binnen de door Minister van Financiën opgelegde plafonds. Sint Maarten dient uiterlijk 15 december 2014 een door de Staten vastgestelde begroting ter beoordeling bij het Cft aan te leveren.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.H.A. Plasterk